

پراکندگی سرطان در جهان

مقدمه:

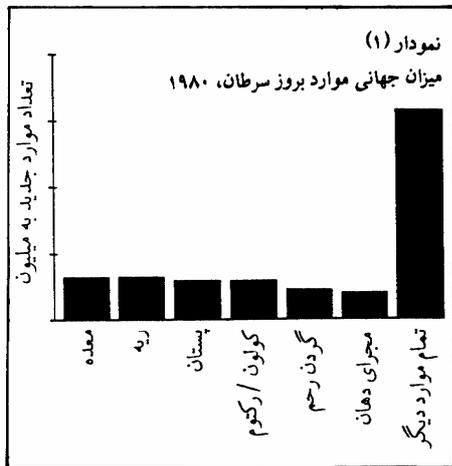
تخمین زده می‌شود که در سال ۱۹۸۰ تعداد ۶/۳۵ میلیون مورد جدید سرطان در سطح جهان وجود داشته است. از این تعداد مبتلایان، ۳/۲۵ میلیون مرد و ۳/۱ میلیون نفر زن بوده‌اند. از میان تعداد ۱۱ میلیون مورد مرگ پیش‌بینی شده سالانه در کشورهای توسعه یافته، تعداد ۲/۳ میلیون مورد آن مربوط به سرطان می‌شود که پس از بیماری ایسکمی قلب (۲/۴ میلیون مورد مرگ)، رتبه دوم را داراست. اگرچه سرطان یک بیماری جهانی است، تفاوت‌های قابل توجهی در تعداد کلی سرطان و همچنین میزان بروز انواع مختلف سرطان در کشورهای مختلف وجود دارد. در بخش بعد آخرین ارقام جهانی میزان بروز سرطان در مناطق نامبرده بطور خلاصه آمده است.

میزان جهانی موارد بروز و مرگ و میر

بر اساس اطلاعات IARC از ۶/۳۵ میلیون مورد جدید برآورد شده سرطان در سال ۱۹۸۰، بیش از ۵۰٪ آن مربوط به ۶ نوع از شایعترین اشکال سرطان بود. توضیح اینکه معده (۱۰/۵٪)، ریه (۱۰/۴٪)، پستان (۹٪)، کولون - رکتوم (۹٪)، گردن رحم (۷/۳٪) و دهان / حلق (۶٪) را تشکیل می‌داد (نمودار ۱).

ترجمه: دکتر علی منتصری
عضو هیئت مدیره شرکت سهامی داروئی کشور
دکتر ساسان نصوحی
شرکت داروئی پخش هجرت

اگر چه میزان کلی موارد سرطان در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه مشابه است (۳/۲۲ میلیون در کشورهای در حال توسعه و ۳/۱۳ میلیون در کشورهای توسعه یافته)، هنگامیکه آمار کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه را به تفکیک مورد توجه قرار دهیم، تفاوت‌های بسیاری در میزان بسیاری از سرطانهای شایع در این کشورها آشکار می‌شود. میزان موارد سرطان در بین ممالک مختلف تا ۳۰ مرتبه و در بین ممالک صنعتی تا ۵ مرتبه می‌تواند تفاوت داشته باشد. بعنوان مثال، کل میزان تمام اشکال سرطان میان مردان و زنان (۰ تا ۷۴ ساله) در کشور هند بترتیب بین ۱۰٪ تا ۱۲٪ و در کشور کانادا بین ۴۰٪ تا ۳۵٪ متغیر است. در بسیاری از کشورهای توسعه یافته یک نفر از سه نفر

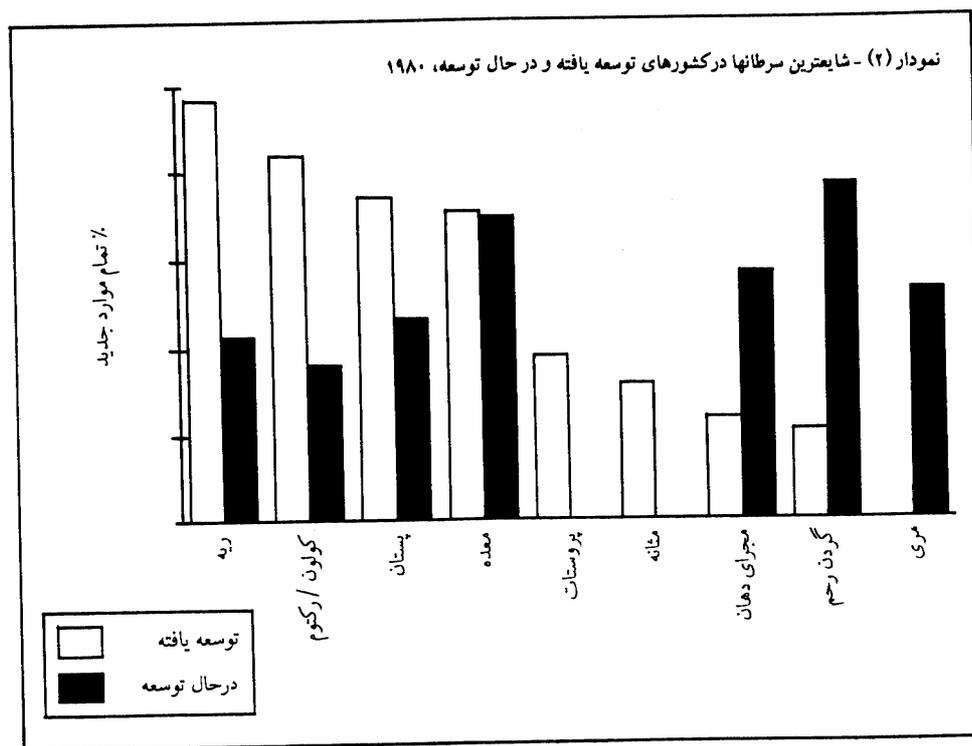

قبل از ۷۵ سالگی مبتلا به سرطان می‌گردند.

با بررسی جزئیات شش نوع از شایعترین سرطانها می‌توان به اختلافات جهانی در میزان موارد پی برد:

□ **سرطان ریه** در کشورهای صنعتی شایعترین شکل سرطان بوده و در کشورهای درحال توسعه رتبه ششم را داراست. در میان مردان انگلستان، ویلز، فنلاند و سوئد میزان مرگ و میر ناشی از سرطان پس از یک افزایش در دهه ۱۹۷۰، شروع به کاهش نموده است؛ حال آنکه در بسیاری از کشورهای دیگر نظیر ایالات متحده، استرالیا، بلژیک، کانادا، آلمان، هلند و سوئیس شواهد قویاً نشان می‌دهند که مرگ و میر تغییری نیافته و وضعیت ثابتی دارد. و بالعکس میزان مرگ و میر مردان در ممالکی نظیر مجارستان، فرانسه، ایرلند، ایتالیا، لهستان و اسپانیا درحال فزونی است. در میان زنان که مدتها پس از مردان به استعمال دخانیات روی

در نمودار ۲، درصد میزان موارد ۶ نوع از شایعترین سرطانها در کشورهای توسعه یافته و درحال توسعه نشان داده شده است. سرطان گردن رحم شایعترین سرطان در کشورهای درحال توسعه بشمار می‌رود، حال آنکه این نوع سرطان از نظر شیوع رتبه دهم را در کشورهای توسعه یافته داراست. همینطور سرطان مری که چهارمین مرتبه شیوع را در ممالک درحال توسعه داراست، در کشورهای توسعه یافته در مرتبه چهارم قرار دارد. و برعکس سرطانهای ریه و کولون/رکتوم بطور بارزی شیوع بیشتری در کشورهای توسعه یافته دارند. این تفاوت در بسیاری از موارد بیشتر نشاندهنده تاثیر سبک زندگی و عوامل محیطی در ایجاد سرطان می‌باشد تا حساسیتهای ژنتیکی جمعیت‌های مختلف به این نوع سرطانها.

آورده‌اند، گرچه میزان مرگ و میر بالنسبه کمتر است، اما سریعاً درحال افزایش می‌باشد. بعنوان مثال در انگلستان و ایالات متحده میزان مرگ و میر ناشی از سرطان ریه در مردان هم اکنون سه برابر زنان است، حال آنکه این نسبت در دهه ۱۹۶۰، ۱:۸ بود. در بسیاری از کشورها سرطان ریه بتدریج بعنوان اصلی‌ترین سرطان زنان جایگزین سرطان پستان می‌گردد.

□ ژاپن بالاترین مرتبه را از نظر سرطان معده در جهان داراست و شش تا ده برابر بیش از میزان موجود در ایالات متحده می‌باشد. در هر حال میزان مرگ و میر ناشی از سرطان معده که از نظر شیوع در کشورهای توسعه یافته مقام چهارم و در کشورهای درحال توسعه مقام دوم را داراست در سطح جهان بطور قابل توجهی دائماً درحال کاهش بوده، بگونه‌ای که در طول ۳۰ سال گذشته بیش از ۵۰٪ تقلیل یافته است. نظریات متفاوتی برای توجیه این کاهش مطرح شده است. و عموماً پذیرفته‌اند که استفاده بیشتر از یخچال و خودداری از مصرف غذاهای کنسرو شده، دودی و ترشیجات عواملی مهمی بوده‌اند. مع الوصف وضعیت درمان سرطان معده هنوز نامطلوب بوده و این سرطان یکی از مهمترین عوامل مرگ و میر در جهان محسوب می‌شود.

□ سرطان پستان از نظر شیوع در کشورهای توسعه یافته رتبه سوم و در کشورهای درحال توسعه رتبه پنجم را دارا می‌باشد. گزارش شده است که این نوع سرطان در جمعیت‌های با منشاء اروپایی بیشترین شیوع را دارد و در آفریقای شمالی نیز نسبتاً فراوان است. بطور کلی در ۳۵ سال گذشته مرگ و میر ناشی از این نوع سرطان در آمریکا بتدریج افزایش یافته است و در اکثر کشورهای توسعه یافته و بسیاری از کشورهای

درحال توسعه مهمترین عامل مرگ ناشی از سرطان در زنان می‌باشد. معمولاً یک نفر از هر ۱۱ زن در کشورهای صنعتی مبتلا به سرطان می‌گردند. بنظر می‌رسد این افزایش با سبک زندگی مرسوم در کشورهای صنعتی نظیر بالا رفتن سن اولین بارداری و احتمالاً رژیم غذایی مرتبط باشد.

□ سرطان گردن رحم از نظر شیوع در کشورهای

توسعه یافته مرتبه دهم را دارا می‌باشد، اما در کشورهای درحال توسعه شایعترین شکل سرطان است. در یکی از بررسیهای سازمان جهانی بهداشت در مورد مرگ و میر ناشی از سرطان گردن رحم در ۲۸ کشور توسعه یافته ۳۰٪ کاهش گزارش شده که بدین ترتیب این نوع سرطان تنها تومور شایعی است که میزان مرگ و میر آن کاهش قابل توجهی یافته است. این کاهش عمدتاً از روشهای منظم و مناسب تشخیص و شناسایی مبتلایان ناشی می‌شود که ممکن است برای بسیاری از کشورهای درحال توسعه بسیار گران قیمت باشد.

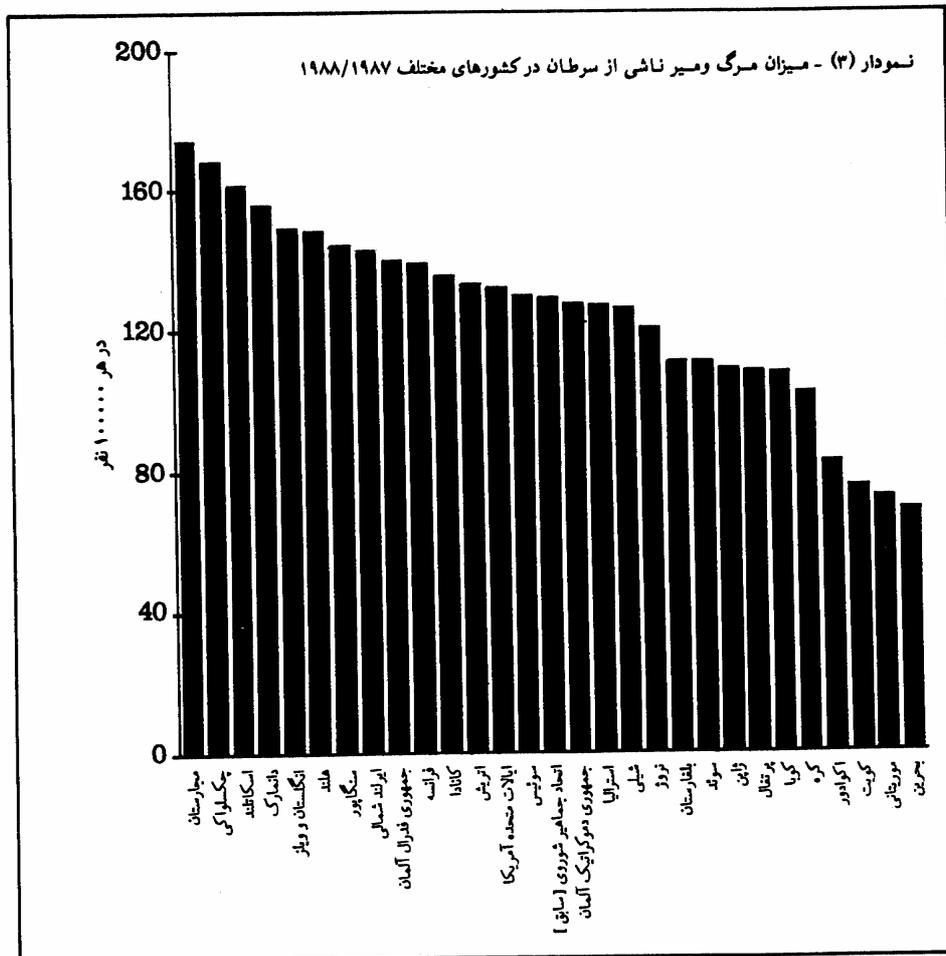
□ در حالیکه سرطان کولون - رکتوم از نظر شیوع

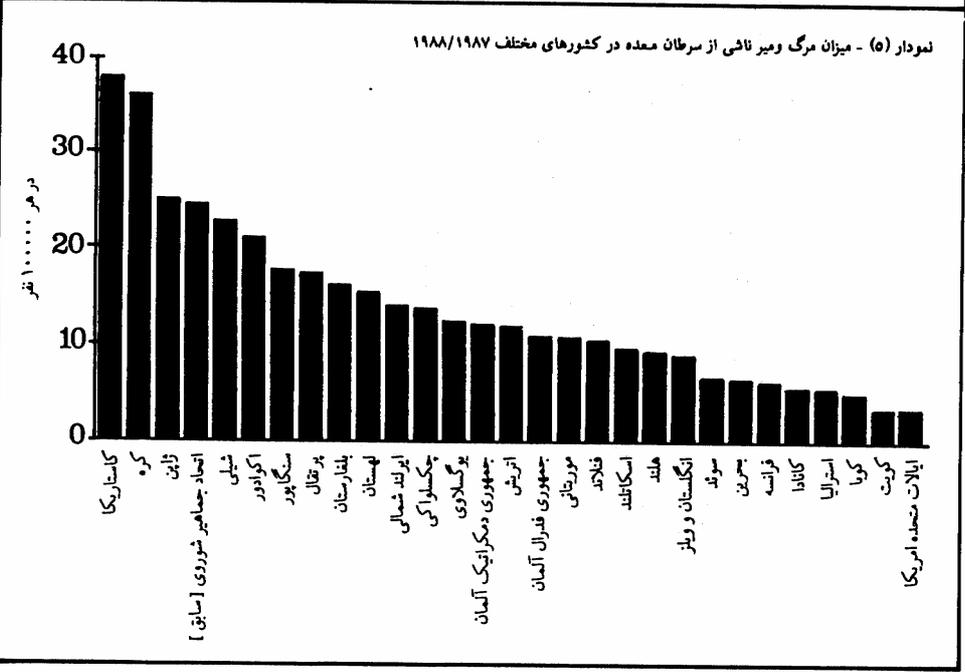
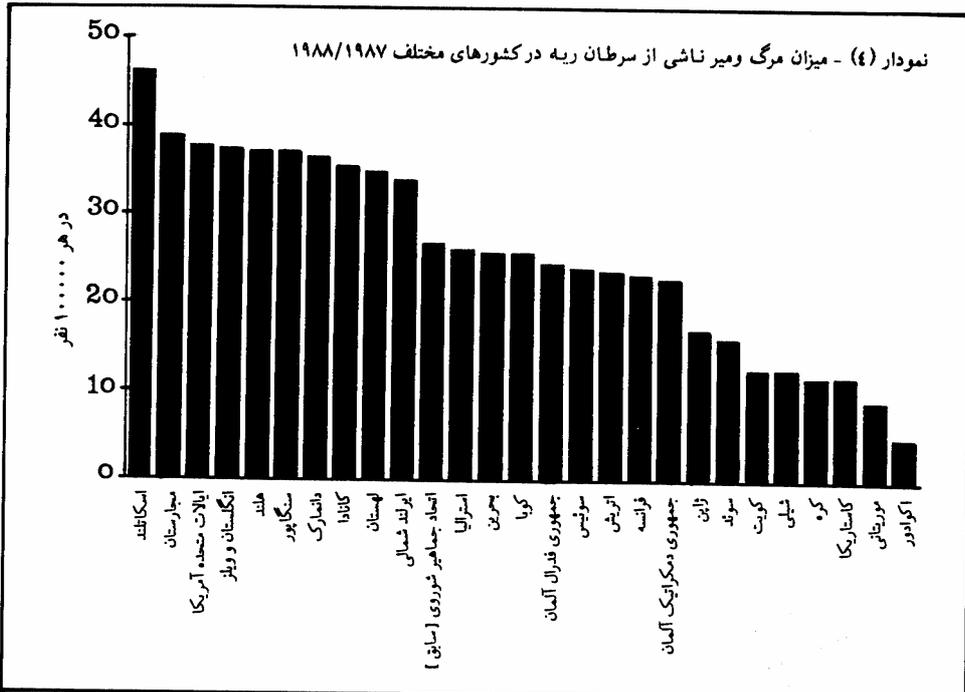
در کشورهای توسعه یافته مرتبه دوم را دارد این نوع سرطان در کشورهای درحال توسعه در ردیف هشتم قرار گرفته است. ایجاد این شکل از سرطان را با مصرف غذاهای غنی در ارتباط می‌دانند که این نوع غذاها در کشورهای درحال توسعه به فراوانی یافت نمی‌شود. با این وصف سازمان جهانی بهداشت متذکر می‌شود که میزان این نوع سرطان در کشورهایی که رژیم غذایی آنها به سبک کشورهای توسعه یافته گرایش می‌یابد، درحال فزونی است. در کشورهای توسعه یافته در طی ۲۰ سال گذشته تغییرات قابل توجهی در میزان موارد و مرگ و میر این نوع سرطان

مشاهده نمی‌شود.

در نمودار (۳) میزان مرگ و میر جهانی سرطان در سالهای ۱۹۸۸/۱۹۸۷ و در نمودارهای (۴) و (۵) میزان مرگ و میر دو نوع از شایعترین سرطانها یعنی ریه و معده ارائه شده است که با نگاهی به آنها تفاوت‌های قابل توجه موارد بروز سرطان در کشورهای مختلف آشکار می‌شود. این نمودارها در برگرنده هر دو نوع جنس بوده و بمنظور حذف تغییرات ناشی از نحوه توزیع سن در جمعیت‌های مطالعه شده، نمودارها با احتساب عامل سن ترسیم شده‌اند:

□ سرطان مجرای دهان از نظر فراوانی در کشورهای توسعه یافته در مرتبه هشتم و در کشورهای درحال توسعه در مرتبه سوم قرار دارد. این شکل سرطان در جنوب و جنوب شرقی آسیا و در منطقه پاپوی گینه جدید بیشترین شیوع را دارد که در منطقه اخیر شیوع سرطان با عادت مردم به جویدن تنباکو و گیاه فوفل مرتبط است.

سأخذ: Scrip's 1991. Cancer Chemotherapy Report